

Posudek na disertační práci
Renata Escobar
Political and Economic Integration in the Western Hemisphere
Praha, FSV UK 2011

Integrační procesy patří v současném globalizovaném světě k těm nejvíce sledovaným. Jejich podoba odráží jak reakci na globalizační výzvy, tak politickou kulturu, historii, ekonomickou a sociální strukturu dané země, respektive daného regionu. Výzkum různých typů integrace, zejména srovnávací, může přinést mnoho poznatků, které umožní pochopit slabá i silná místa jednotlivých procesů, odhadnout další vývoj jednotlivých integračních seskupení, jejich potenciál či limity. Z tohoto hlediska autorka zvolila téma, které je v současnosti závažné a vědecky relevantní.

Výzkumy tohoto typu vždy kladou velký nárok na zvolenou metodu výzkumu. Pokud pomínu tradiční komparativní metodu, tak jde vždy o sérii možných metod, které odrážejí výzkumný důraz na ekonomické, sociální, politické, etnické, národní atd. aspekty. Autorka pro svůj výzkum zvolila metodu diskursivní analýzy, což není příliš častá metoda, navíc v české politologii není příliš rozpracována ani používána. Jde tedy o poměrně novátorský a originální přístup.

Ocenit lze rozsah prostudované literatury, skutečnost, že autorka mohla pracovat s dokumenty jak v angličtině, tak španělštině (a v případě Brazílie i v portugalské). Bez problémů je i struktura práce a až na drobné výjimky i práce s vědeckým aparátem, stejně jako jazyková úroveň práce. Sám výzkum, tj. diskursivní analýza je provedena pečlivě, doložena texty a dostatečně vyargumentována. Výběr dokumentů je pro provedenou analýzu dobře zvolen, stejně jako výběr metafor.

Zásadní připomínky:

- Domnívám se, že nebyly zcela využity možnosti, které téma a metoda autorce poskytovaly. Chybějí mi přesněji zformulovány výzkumné otázky či hypotézy, které pracně čtenář hledá v kapitole definující cíle. S tím souvisí spíše rozpačitý závěr. Dvě a půl stránky závěrů disertační práce skutečně není mnoho, autorka se nemohla opřít o jasné hypotézy, které by rozebrala s odkazem na svůj výzkum; bývá také zvykem v práci třeba i nastínit otázky, které zůstaly stranou, ale mohou být zajímavé pro další výzkum.

- Výhrady mám i k části nazvané metodologie, která kombinuje základní teoretický přístup a rozbor použitých metod. Teoretické zakotvení se opírá především o práce Petra Druláka a případně i jím zprostředkované autory a spíše je zaměřeno k teorii mezinárodních vztahů či obecné metodologii, ale jen v malém měřítku k teoriím vztahujícím se k integracím. Metoda diskursivní analýzy je představena velmi matně, nejsou analyzována rizika jejího použití, pozornost je od počátku zaměřena na problematiku metafor. Vzhledem k určitému originálnímu přístupu ke zkoumané problematice, by specifikace použité metody (a v závěru třeba i zhodnocení, nakolik je vhodná) mohla být vnímána i jako podstatný přínos dané práce.
- Kritika pramenů a literatury je velmi popisná, fakticky nedává informaci o stavu zkoumání dané problematiky, nerozebírá různé teoretické přístupy, ideové zaměření či postoje vůči integraci u určitých autorů.

Dílčí připomínky:

- Použité prameny by měly být uvedeny v konkrétním odkazu, nestačí uvedení použitých databází.
- Str. 52 – Autorka tvrdí, že princip neoliberalismu byl poprvé použit v poválečném Německu. To je zcela mylné tvrzení – poválečné Německo bylo koncipováno jako sociální stát – pojem sociálně tržní hospodářství je i v Základním zákonu přijatém 1949.

Závěry: Je škoda, že autorka, pravděpodobně i v určité časové tísní, nevyužila potenciál, které jí téma a zvolená metoda dávaly. Doporučuji, aby se při obhajobě k metodě diskursivní analýzy vyjádřila. Přes tyto připomínky, vzhledem k originalitě přístupu, pečlivosti zpracování s využitím metody diskursivní analýzy, práce podle mého názoru splňuje požadavky na disertační práce a doporučuji její obhajobu před příslušnou komisí.

V Praze dne 18.8.2011

Prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
Vedoucí katedry politologie VŠE v Praze